

Är din stödsajt tillgänglig för alla?

Varsågod, här får du en enkel checklista anpassad för sajter vars primära syfte är information, stöd och självhjälp. Tanken är att du på ett enkelt sätt ska kunna undersöka innehåll och tillgänglighet med hjälp av checklistan. När du kan bocka av listans punkter har du kommit en bra bit på väg.

Är tjejer med funktionsnedsättning välkomna till din stödsajt?

Med hjälp av checklistan kan du undersöka om tjejer med funktionsnedsättning inkluderas i er målgrupp. Du kan se om din sajt innehåller information om våld och stöd - och om den är tillgänglig för alla.

Checklistan är ett sätt att komma igång.

Listan är inte heltäckande utan ska ses som ett verktyg för att komma igång med att säkra din sajts kvalitet.

Vill du veta mer om tillgänglighet och hur användare påverkas av sajtens konstruktion och innehåll kan du gå in på www.funkanu.se. Mer information om våld mot kvinnor/tjejer med funktionsnedsättning finner du på www.dubbeltutsatt.se.

Checklistan är framtagen av Utvecklingscentrum Dubbelt Utsatt.

Utvecklingscentrum Dubbelt Utsatt tar fram, utvecklar och förmedlar kunskap om våld mot kvinnor och tjejer med funktionsnedsättning. Målet är att även kvinnor/tjejer med funktionsnedsättning skall få det stöd och de insatser som de har rätt till. För att få det krävs bland annat att informationen är tillgänglig även för den som har svårt att se, höra och röra sig eller svårt att förstå, tolka och förmedla information. Checklisten är framtagen med hjälp av Funka Nu.

Checklistan är indelad i två nivåer.

Nivåerna har vi kallat för **Mycket enkelt avhjälpna hinder** och **Enkelt avhjälpna hinder**. Vår tanke är att du inte skall behöva vara expert för att ta dig igenom listan. Målet är att nå en minsta godtagbar nivå. Börja med att gå igenom **Mycket enkelt avhjälpna hinder** och du skall se att mycket är lätt att åtgärda.

Och glöm inte, det är bättre att göra något än inget alls!

Internet – en plats för alla

STUDIER VISAR ATT KVINNOR med funktionsnedsättning utsätts för våld i minst lika stor utsträckning som kvinnor generellt. Dock är kunskapen många gånger osynlig inom forskning och i verksamheter som möter kvinnor med funktionsnedsättning.

DET FINNS FLERA FAKTORER som påverkar våldsutsattheten för kvinnor med funktionsnedsättning och som kan innebära en särskild utsatthet. Kvinnor med funktionsnedsättning kan förutom sin partner även utsättas för våld av andra som hon är beroende av i sin vardag. Det kan handla om anhöriga, personliga assistenter och kontaktpersoner. Andra faktorer som hänger samman med utsattheten är osynlighet och att våldet kan riktas mot funktionsnedsättningen. (Brå 2007).

Möjligheter och risker

KÖN, FUNKTIONSNEDSÄTTNING – men också ungdom, är faktorer som var och en ökar risken för att utsättas för våld. När det gäller unga talar man ofta om faror och skadliga beteenden på nätet. Men för de allra flesta (Ungdomsstyrelsen 2009) är internet en positiv och självklar plats att vistas på. På nätet formulerar unga sina tankar i bloggar, umgås med vänner på Facebook, spelar spel och lyssnar på musik och tittar på film.

FÖR DEN SOM HAR en funktionsnedsättning kan internet öppna dörrar som tidigare varit stängda. För den som har svårt att röra sig kan internet betyda tätare kontakter med nya och gamla vänner. Anonymiteten ger också en chans att för en stund få pröva att vara någon annan eller att själv bestämma vad man vill visa eller berätta om sig själv.

Det är bättre
att göra något
än inget alls!

Tala om det svåra online

PÅ NÄTET FINNS OCKSÅ information och stöd. Den som har få vuxenkontakter eller har svårt att tala om känsliga saker, kan via stödsajter på nätet få svar på frågor, information om rättigheter och tips om verksamheter som kan ge praktiskt stöd. Online kan man också finna andra med liknande livssituation och minska ensamheten. Men alla stödsajter är inte tillgängliga för den som har en funktionsnedsättning.

DET FINNS IDAG MYCKET lite forskning som beskriver hur ungdomar och unga vuxna med funktionsnedsättning använder nätet. Man skulle kunna tänka att många är flitiga användare eftersom en funktionsnedsättning kan minska den faktiska rörligheten eller förmågan att interagera socialt på samma villkor som andra.

OM FUNKTIONSNEDSÄTTNINGEN INNEBÄR ett större beroende av andra, t ex föräldrar, skol- och omsorgspersonal skulle internet kunna minska det beroendet och istället öka självständigheten.

UNGA FÅR ETT ÖKAT handlingsutrymme på nätet. Forskningsprojektet Att uttrycka det svåra online (Stockholms universitet 2011) handlar om hur unga använder sig av nätet för att söka information och stöd i vad de uppfattar som känsliga frågor. De sajter som har studerats är umo.se, tjezonen.se samt killfrågor.se. De unga användarna förmedlar i studien att de på nätet får ett eget handlingsutrymme i den egna situationen och i mötet med information eller stödet från vuxna.

Författarna skriver: Information/stöd/kunskap som unga hämtar in via sajterna kan också bli ett kunskapsraster som kan användas för att utjämna de maktstrukturer de upplever att de inordnas i gentemot vuxna/vårdgivare i det fysiska rummet.

ENLIGT BARNKONVENTIONENS ARTIKEL 12 har barn och unga rätt att besluta i frågor som rör den egna personen. Stöd online kan ge unga med funktionsnedsättning fler möjligheter till inflytande och delaktighet.

DÄRFÖR ÄR DET VIKTIGT att stödsajter är tillgängliga för alla, även för tjejer med funktionsnedsättning. Det är viktigt att de känner sig välkomna och inkluderade vad gäller tilltal och innehåll, och att sajtens utformning och konstruktion gör att den är tillgänglig. Ett steg på vägen kan vara att använda den enkla checklista som Utvecklingscentrum Dubbelt Utsatt har tagit fram med stöd av Funka Nu.

Olika förutsättningar

DET ÄR SVÅRT ATT säga exakt hur många i Sverige som har en funktionsnedsättning. Enligt siffror från SCB (2008) rör det sig om ca 15 procent. Människor har olika egenskaper och behov som beror dels på fysiska förutsättningar, dels på situationen. Detta ställer stora krav på utformningen av olika typer av gränssnitt på webben.

EN ANVÄNDARE KAN HA problem med att styra datorn. Problemet kan bero på en funktionsnedsättning, men också på utrustningen. Sajten ska gå att styra oberoende av om du har en mus att klicka med eller ett tangentbord att navigera med. Det finns en rad olika styrhjälpmedel till datorn, till exempel talstyrning, huvudstyrda möss och fotnavigering.

PERSONER MED SYNSKADOR KAN ha många olika typer av hjälpmedel. Skärmläsare förmedlar det som visas på skärmen via en talsyntes och/eller en punktskriftsdisplay som gör att användaren kan "lyssna" eller "känna" på webbplatsen. En gravt synskadad behöver få struktur, bilder och grafiska objekt presenterade genom skärmläsaren. För att det ska fungera krävs det att sajten är tekniskt tillgängligt konstruerad.

Vad är våld?

"Våld är varje handling som skadar smärta, skrämmer eller kränker en person. Det är en handling som får en person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill."

MENINGEN MED
VÅLD, PER ISDAL

FÖR DEN SOM HAR SVÅRT att tolka och förstå information kan det vara svårt att navigera, man glömmer kanske scroll-listor och har svårt att förstå hierarkier på nätet. Därför är det viktigt att gränssnittet fungerar konsekvent och att länkar och menyer är bra utformade. Texterna bör vara korta och enkla.

Cirka en femtedel av Sveriges befolkning har någon form av läsproblem. En person som har dyslexi kan använda hjälpmedel som läser upp texten, så kallade skärmläsare. För att hjälpmedlen ska fungera krävs att sajten är tekniskt tillgänglig.

Referenser

Löfberg, C. & Aspán, M. (2011) Att uttrycka det svåra online. Stockholms universitet • Nilsson L. & Westlund, O. (2007) Våld mot personer med funktionshinder. Brottförebyggandet rådet. • Statistiska Centralbyrån (2009) Funktionsnedsattas situation på arbetsmarknaden – 4:e kvartalet 2008 • Ungdomsstyrelsen (2009) Se mig – Unga om sex och internet • www.funkanu.se • www.dubbeltutsatt.se

UTVECKLINGSCENTRUM DUBBELT UTSATT

- **HAR SPETSKOMPETENS** när det gäller våld mot kvinnor och tjejer med funktionsnedsättning.
- **BIDRAR TILL** kompetensutveckling för yrkesverksamma samt arbetar med metod- och vidareutveckling.
- **VERKAR INOM** Bräcke Diakoni som bedriver en bred non-profitverksamhet inom vård och omsorg.

FUNKA NU AB

- **STARTADE SOM** ett projekt inom handikapprörelsen och i dag verkar Funka Nu inom området tillgänglighet med olika verksamheter och myndigheter som kunder.
- **SÄTTER NORMER** för utveckling och analys samt utformar krav vad gäller tillgänglighet.
- **ÄR ETT** privatägt bolag och står bakom Funka-portalerna, en mötesplats för funktionshinderfrågor.